

„Gheorghe Petrașcu“) a fost apreciată ca „o formulă intermediară între casa memorială și expoziția documentară consacrată unui singur artist, ...idee care merită să fie considerată cu aten-

ție și de alte muzee din țară“ (v. T. Sinigalia, în „Revista Muzeelor“, nr. 4/1972, p. 373).

GABRIEL MIHĂESCU

## EXPOZIȚIA PERMANENTĂ „LUPTA REVOLUȚIONARĂ A PETROLIȘTILOR DIN ZONA MORENI“

În cadrul manifestărilor prilejuite de sărbătorirea a 25 de ani de la proclamarea Republicii, Muzeul județean de istorie Dîmbovița a deschis o expoziție permanentă cu tema „Lupta revoluționară a petroliștilor din zona Moreni“ în orașul Moreni.

S-a ales această localitate, fiind cunoscută ca un vechi centru de exploatare petrolieră, iar muncitorii remarcându-se prin acțiunile lor revoluționare, pentru condiții mai bune de viață și de muncă, pentru drepturi politice.

În vederea organizării expoziției au fost achiziționate documente originale, fotografii de epocă, machete, mobilier ș.a. Am cercetat fondurile aflate la Institutul de Științe Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.C.R., la Arhivele Statului București și Ploiești, care ne-au fost puse la dispoziție cu amabilitate pentru documentare, fotocopiere.

La alcătuirea tematicii am căutat ca, în contextul istoriei moderne și contemporane, să marcăm evenimentele mai importante care au fost evidențiate pe plan local, ilustrînd aspecte ale luptei muncitorimii din petrol cu figuri de comuniști existenți în zonă. Am clasat materialul pe perioade, reliefind elementele esențiale ce intervin în structura economică, în viața socială și politică.

Expoziția se desfășoară, în prima etapă, în șase săli, cuprinzînd următoarele teme:

**SALA 1.** „Mișcarea muncitorească și socialistă din zona Moreni“ (sec. XIX — 1917)

S-a pornit de la primele mărturii și atestări ale petrolului semnalat pe moșia Drăgăneștilor, astăzi localitatea

Gura-Ocniței, continuînd cu creșterea producției, pătrunderea capitalului străin, creșterea numerică a proletariului, organizarea sa în asociații profesionale. S-a reliefat cristalizarea curentului socialist prin activitatea profesorului Raicu Ionescu-Rion și a medicului Ștefan Stîncă. Pentru primele decenii ale secolului al XIX-lea, am scos în evidență situația economică, condițiile grele de muncă ale muncitorilor sondori, accidente în procesul muncii, nemulțumiri ale muncitorilor și greve.

**SALA 2.** „Acțiuni ale muncitorilor petroliști în zona Moreni între anii 1917—1921“.

Am redat aspectele economice, condițiile de muncă și de viață, conflicte colective de muncă și greve, culminînd cu greva generală din 1920. În anul 1919 au fost puse bazele „Partidului Socialist din Moreni“, iar în anul 1920 acest partid este afiliat „Federațiunii socialiste prahovene“. Tot în această sală am încercat o reconstituire a Clubului socialist din Moreni, cu fotografii de epocă înrămate, măsuțe, un dulap bibliotecă și copia steagului „Organizației Socialiste din Moreni“. Creării Partidului Comunist Român, i s-au rezervat două panouri, reliefind activitatea celor propuși pentru a participa la Congres: Constantin Mănescu și Dumitru Aricescu din Moreni.

**SALA 3.** „Refacerea economică în perioada stabilizării relative a capitalismului“.

Este ilustrată prin refacerea economică, apelurile adresate funcționarilor din industria petrolieră, pentru înscrierea în sindicate ș.a.

„Criza economică 1929—1933“ este oglindită prin statistici care oglindesc reducerea producției, numărului de muncitori, a salariilor, puternice conflicte de muncă și greve la I.R.D.P. și societatea „Gu:ess“. În acești ani s-au format puternice nuclee de partid la societățile „Astra Română“, „Credatul Miner“, „Concordia“, „Sirius“ și I.R.D.P. Activitatea organizației comuniste din Moreni se întărește prin crearea unui „Comitet de Partid“, un „Comitet U.T.C.“, „Comitetul Ajutorului Roșu“, acestea având legături cu principalele întreprinderi din localitate și comunele cu exploatarea petroliere din împrejurimi. Această perioadă este cunoscută atât pe plan național, cât și pe plan local, cu adânci frământări sociale, nemulțumiri, conflicte colective de muncă, care culminează cu formarea unui comitet de acțiune, având în frunte pe Nicolae Moraru, participant activ la luptele pentru revendicări economice și politice din ianuarie—februarie 1933.

#### SALA 4. „Lupta împotriva fascizării țării 1934—1940“.

Am reliefat această perioadă prin formarea unui „Comitet Național Antifascist“ pe plan național, procesul de la Craiova din 1936, răspîndirea de manifeste antifasciste în zona Moreni-Stavropoleos, activitatea tov. Nicolae Ceaușescu în Moreni. Am subliniat faptul că în anul 1935, organizația comunistă din Moreni este afiliată organizației comuniste din județul Dîmbovița.

#### SALA 5. „Aspecte din lupta muncitorilor petroliști în perioada războiului“.

Anii 1941—1944 se caracterizează printr-o susținută activitate comunistă, iar din partea organelor și autorităților locale se luau măsuri de suprave-

ghere a acestei zone. Tot în această sală am redat și participarea activă a tuturor categoriilor de oameni la Insurecția Națională Antifascistă, ajungînd ca la 28 august să fie lichidate ultimele rezistențe germane de la Moreni, Stavropoleos și Gura-Ociței. Dintre participanții la războiul anti-hitlerist, cunoscuți pînă în prezent, s-au evidențiat Petre Vișeu din Gura-Ociței și Eremia Popescu din Rîul-Alb. Perioada care a urmat Insurecției Naționale Antifasciste se caracterizează prin puternice demonstrații de stradă ale maselor largi de oameni din județul Dîmbovița, culminînd cu instalarea la 28 noiembrie 1944 a unui prefect și primar democrat. S-au redat aspecte din refacerea economică, instaurarea primului guvern de largă concentrare democratică, reforma agrară, Conferința Națională a P.C.R. și victoria în alegerile din noiembrie 1946.

#### SALA 6. „30 Decembrie 1947“.

Proclamarea Republicii a marcat încheierea cuceririi întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare. România trece în etapa edificării socialismului. Am reliefat unificarea organizatorică și politică a clasei muncitoare prin crearea în februarie 1948 a unui partid unic al clasei muncitoare, naționalizarea principalelor mijloace de producție industriale, bancare și trecerea la o economie planificată, sarcinile ce ne revin din Congresul X și Conferința Națională a Partidului. S-a evidențiat vizita secretarului general al partidului, tov. Nicolae Ceaușescu, în orașul Moreni. În ultimele panouri expoziția ilustrează aspecte ale modernizării și automatizării tehnicii în industria petrolului.

CLEOPATRA IONESCU

## MUZEUL SĂTESC DIN PETREȘTI-DE-GĂIEȘTI

Comuna Petrești este situată în partea de sud a județului Dîmbovița. În componența comunei intră satele Pe-

trești — reședință, Coadă-Izvorului, Gherghești, Greci, Ionești, Potlogeni-Deal și Puntea-de-Greci. Teritoriul co-